

Цільова соціальна програма національно-патріотичного виховання

Кабінет Міністрів України ухвалив державну цільову соціальну програму національно-патріотичного виховання.

Мета новоствореного документа — удосконалення та розвиток цілісної загальнодержавної політики національно-патріотичного виховання шляхом формування та утвердження української громадянської ідентичності.

Передбачається, що процес удосконалення та розвитку державної політики національно-патріотичного виховання відбуватиметься за кількома пріоритетними завданнями, серед яких — формування української громадянської ідентичності, військово-патріотичне виховання, формування науково-методологічних і методичних засад національно-патріотичного виховання тощо.

Що таке національно-патріотичне виховання

Патріотичне виховання в українському суспільстві залишається першочерговим як для держави, так і для системи освіти в цілому.

Основними складовими національно-патріотичного виховання є:

- громадянсько-патріотичне виховання
- військово-патріотичне виховання
- духовно-моральне виховання.

Національно-патріотичне виховання дітей та молоді — це комплексна системна й цілеспрямована діяльність органів державної влади, освітніх закладів, громадських організацій, сім'ї та інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління (учнів, вихованців):

- високої патріотичної свідомості
- почуття вірності
- любові до Батьківщини
- турботи про благо свого народу
- готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку з захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави.

Ключовий пріоритет національно-патріотичного виховання — формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.

Завдання закладів освіти — так побудувати виховну діяльність, щоб сама її організація, приклади авторитетних наставників-учителів, шкільне середовище виховували дітей у дусі патріотизму, глибокого розуміння історії свого народу, національної ідентичності, самобутності.

Мета заходів національно-патріотичного виховання у навчальних закладах — сприяти набуттю дітьми та молоддю досвіду патріотичних дій, вихованню в дусі патріотичного обов'язку.

Принципи національно-патріотичного виховання

• принцип національної спрямованості виховання	• формування у молоді: - національної свідомості - любові до України - свого народу - шанобливого ставлення до української культури - здатності зберегти національну ідентичність, пишатися приналежністю до українського народу, брати участь у розбудові та захисті своєї держави
• принцип культуровідповідності	• виховання — культуротворчий процес задля формування базової культури особистості на основі набутого морально-етичного досвіду людства
• принцип гуманізації виховного процесу	• акцент на особистості як на вищій цінності
• принцип суб'єкт-суб'єктної взаємодії	• учасники виховного процесу: - виступають рівноправними партнерами у спілкуванні - беруть до уваги точку зору один одного - визнають право на відмінності у поглядах - узгоджують свої світоглядні позиції
• принцип цілісності	• організація виховання як системного педагогічного процесу, спрямованого на: - гармонійний та різнобічний розвиток особистості - формування цілісної картини світу - забезпечення наступності напрямів та етапів виховної роботи
• акмеологічний принцип	• орієнтація виховного процесу на вищі морально-духовні досягнення й потенційні можливості особистості • створення умов для досягнення життєвого успіху • розвиток індивідуальних здібностей
• принцип особистісної орієнтації	• розуміння того, що загальні закони психологічного розвитку проявляються у кожній людині своєрідно й неповторно
• принцип життєвої творчої самодіяльності	• становлення особистості як творця свого життя, який: - здатен приймати особисті рішення - нести за відповідальність за свої рішення - повноцінно жити і активно діяти - постійно самовдосконалюватися - адекватно і гнучко реагувати на соціальні зміни

• принцип толерантності	• інтегрованість української культури в європейський та світовий простір • формування у вихованців відкритості, толерантного ставлення до цінностей, відмінних від національних ідей, до культури, мистецтва, вірувань інших народів • здатність диференціювати спільне та відмінне в різних культурах • сприйняття української культури як невід'ємної частини загальнолюдської
---	---

залах Цілі виховних завдань патріотичного виховання:

- утверджувати в свідомості й почуттях учня патріотичні цінності, переконання і повагу до культурно-історичного минулого України
- виховувати повагу до Конституції, законів України, державної символіки
- укріплювати розуміння взаємозв'язку між індивідуальною свободою, правами людини та її патріотичною відповідальністю
- сприяти набуттю здобувачами освіти патріотичного досвіду на основі:
 - готовності до участі в процесах державотворення
 - уміння визначати форми й способи участі в життєдіяльності громадянського суспільства, спілкуватися з соціальними інститутами, органами влади
 - спроможності дотримувати законів і захищати права людини
 - готовності взяти на себе відповідальність
 - здатності розв'язувати конфлікти відповідно до демократичних принципів
- формувати мовленнєву культуру, толерантне ставлення до інших народів, культур і традицій
- утверджувати гуманістичну моральність як основу громадянського суспільства
- культивувати кращі риси української ментальності, як-то працелюбність, свободолобство, справедливість, доброта, чесність, бережне ставлення до природи
- підвищувати престиж військової служби, культивувати ставлення до солдата як до захисника Вітчизни, героя
- виховувати нетерпимість до українофобства, аморальності, сепаратизму, шовінізму, фашизму тощо.

Заходи національно-патріотичного виховання

Задля виконання завдань національно-патріотичного виховання ІМЗО рекомендує розвивати у навчальних закладах мережу історичних клубів, аби учні мали можливість глибше ознайомитися з історією рідного краю та держави. Приміром, представляючи маловідомі факти минулого українського народу, можна використовувати проекти [Українського інституту національної пам'яті](#).

[Збірка методичних рекомендацій до відзначення пам'ятних дат у загальноосвітніх навчальних закладах](#)

Український інститут національної пам'яті, 2017

Героїчні й водночас драматичні події останнього часу спонукають до оновлення експозицій шкільних музеїв та кімнат бойової слави, зокрема щодо інформації про учасників АТО та волонтерів.

На часі — використання всіх можливостей музейної педагогіки у музейних, світлицях.

Варто зауважувати також на волонтерській діяльності педагогів, учнів, батьків як такої, що сприяє встановленню соціальних зв'язків, набуттю дітьми шанобливого й відповідального ставлення, формуванню соціально значущої ініціативності, прагнення пожертвувати в ім'я України вільним часом, здійснити альтруїстичний вчинок.

Важливим чинником національно-патріотичного виховання є феномен Майдану — промовистого свідчення жертвності заради безумовного дотримання прав людини та поваги до людської гідності, обстоювання загальнонаціональних інтересів відмовою від особистого заради досягнення спільної мети.

20 лютого, у День Героїв Небесної Сотні, рекомендовано [вшанувати подвиг Героїв Небесної Сотні](#), провівши в усіх навчальних закладах:

- єдиний урок
- загальношкільну лінійку
- позакласні виховні заходи.

Зміст виховних заходів має позиціонувати Майдан як форму небаченого дотепер у світовій історії мирного колективного протесту українців у відповідь на порушення базових прав людини і громадянина з боку недемократичного політичного режиму в країні.

Особливою формою роботи має стати створення та популяризація діяльності регіональних Центрів військово-патріотичного виховання дітей та молоді. Головними завданнями Центрів є:

- фізична і професійна підготовка дітей та учнівської молоді до служби в Збройних Силах України
- патріотичне виховання на традиціях українського козацтва
- пропаганда здорового способу життя
- волонтерська та пошукова робота
- проведення масових заходів, спрямованих на підвищення рівня знань молоді про стандарти НАТО та престижності проходження військової служби за контрактом у Збройних Силах України.